

Michael O'Leary werpt schaduw over staatssteun

De Standaard* - 06 Mei 2020
Pagina 22

* De Standaard/West-Vlaanderen, De Standaard/Oost-Vlaanderen, De Standaard/Antwerpen, De Standaard/Vlaams-Brabant/Brussel, De Standaard/Limburg

Europese landen, die nu miljarden in stelling brengen om hun noodlijdende luchtvaartmaatschappijen overeind te houden, zijn gewaarschuwd: Ryanair-topman Michael O'Leary zal er niet voor terugdeinzen om die staatssteun voor de rechtbank aan te vechten. O'Leary loste op 1 mei een eerste schot door naar het Europese Hof van Justitie te stappen om de Zweedse staatssteun voor onder meer Scandinavian Airlines (SAS) te laten schrappen.

Stockholm kreeg midden april de goedkeuring van de Europese Commissie om luchtvaartmaatschappijen met een Zweedse vergunning een levenslijn van 455 miljoen euro aan leningen met staatsgaranties toe te werpen. Maatschappijen die wel naar Zweden vliegen, maar hun thuisbasis elders hebben (zoals Ryanair) komen niet in aanmerking. Discriminatie, oordeelt Ryanair in de aanklacht die Bloomberg gisteren naar buiten bracht.

O'Leary beschuldigt Europese overheden ervan alleen hun 'favoriete' luchtvaartmaatschappijen overeind te willen houden. Behalve Zweden, neemt de beruchte Ier ook Frankrijk, Nederland en Duitsland in het vizier, die AirFrance-KLM en Brussels Airlines' moederbedrijf Lufthansa willen redden. Als de Europese Commissie instemt met die steunoperaties, zal ze door de rechter 'gedwongen worden tot een beschamende draai', schreef O'Leary eerder in een brief aan de Deense commissaris voor Mededingen Margrethe Vestager.

Maar ondanks zijn grootspraak lijkt het waarschijnlijker dat O'Leary van een kale reis thuiskomt. Ook Caroline Buts, professor economie aan de VUB en gespecialiseerd in staatssteun, acht de kans klein dat de Ier aan het langste eind trekt. 'In normale tijden heeft O'Leary een punt, maar de coronacrisis is een uitzonderlijke situatie, waardoor EU-landen kunnen afwijken van het principiële verbod op staatssteun', zegt ze. 'Als de luchtvaart nu niet wordt gestut, zullen er amper spelers overblijven om een competitieve markt te behouden.'

De Commissie keurde een tijdelijk kader goed, zodat de procedures voor staatssteun sneller kunnen worden afgerond. Toch zijn de reddingspakketten een delicate evenwichtsoefening, zegt Buts. 'De Commissie wil in principe brede steunmaatregelen, ad hoc reddingsoperaties worden als minder eerlijk gezien. Maar de crisis van 2008 leerde dat er uitzonderingen kunnen worden gemaakt. De kosten om een bank te laten vallen, wogen toen zwaarder dan het verstoren van concurrentie.'

Luchtvaarteconoom Eddy Van de Voorde (UA) sluit zich daarbij aan. 'Alleen de redding van Alitalia, dat al voor de coronacrisis leningen had gekregen, zal vanuit Brussel met argusogen worden gevolgd en kan afketsen.'

De dreiging van Ryanair kan het ontwerp van de steunpakketten wel vertragen. De Ierse luchtvaartmaatschappij, die zelf een stevige oorlogskas (3,8 miljard euro) heeft en waarvan 77 procent van de vliegtuigen zijn afbetaald, kan deze crisis beter uitzweten dan zijn rivalen. Als er onderweg enkele concurrenten sneuvelen, zal Ryanair met plezier in dat gat springen.

In 'De Grote Markt' duikt de economieredactie dagelijks in een opmerkelijke beweging in de economische wereld.

Korneel Delbeke

Copyright © 2020 Mediahuis. Alle rechten voorbehouden